Wprowadzenie do R i RStudio

Analizy bioinformatyczne w badaniach genomowych | Ćwiczenia 1 8.10.2024

Plan zajęć

1. Część teoretyczna

- Wprowadzenie do R
- Podstawy języka R
- Wprowadzenie do Rstudio
- Pakiety i rozszerzenia

2. Część praktyczna A

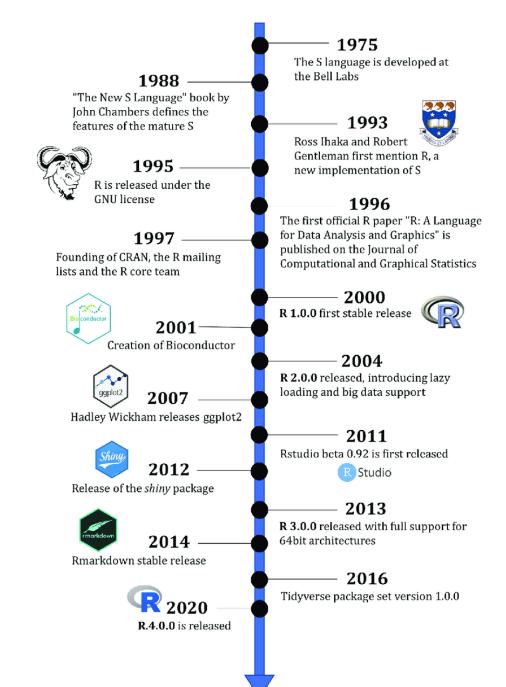
- Uruchomienie Rstudio i konfiguracja środowiska
- Podstawowe operacje w R
- Praca z ramkami danych
- Tworzenie i uruchamianie skryptów

3. Część praktyczna B

- Importowanie i eksportowanie danych
- Podstawowa analiza danych
- Wizualizacja danych
- Wprowadzenie do pakietów bioinformatycznych

Wprowadzenie do R

Historia i rozwój języka R

Filozofia R

- rozwijany przez społeczność
- wszystko w otwartym dostępie
- nastawienie na wykorzystanie niekomercyjne (badania naukowe)

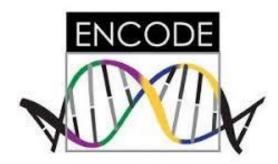
Zastosowania R w bioinformatyce i badaniach genomowych

- Analiza sekwencji genomowych
- Przetwarzanie danych z mikromacierzy i NGS (Next-Generation Sequencing)
- Wizualizacja wyników analiz

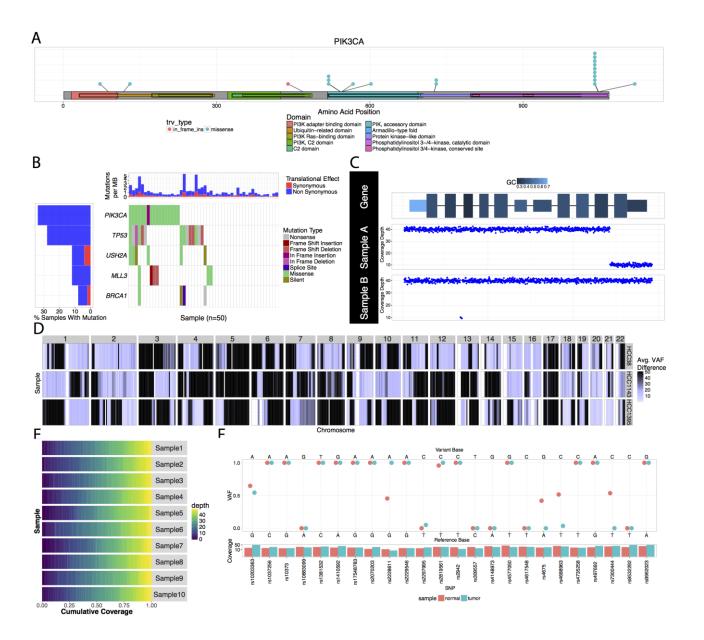
Wykorzystanie R w badaniach i projektach

- ENCODE
- 1000 Genomes
- GTEx

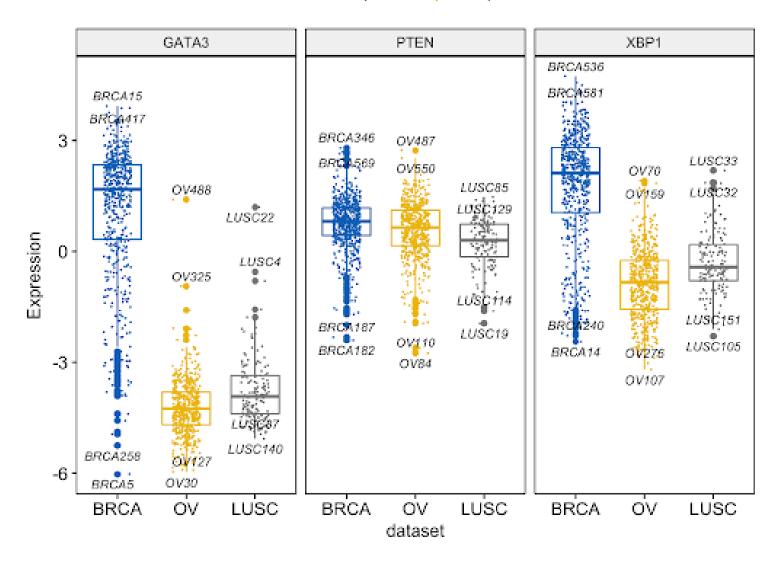

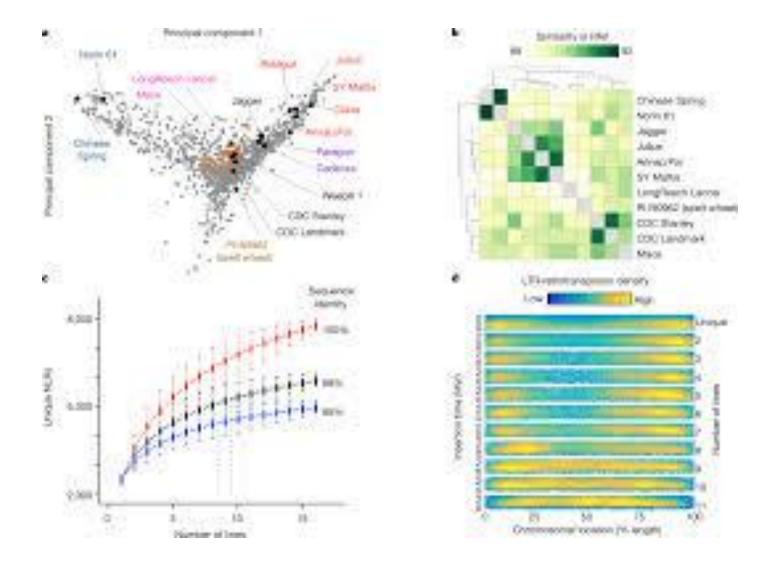

Wizualizacja danych genomowych

dataset 🖨 BRCA 📛 OV 🖨 LUSC

Podstawy języka R

Składnia i struktura języka

• Komentarze - #

```
#to jest komentarz
```

Przypisywanie wartości

```
#metoda 1:
x <- 5
#metoda 2:
y = 10</pre>
```

Wydzielanie podzbioru ze zbioru danych - \$

```
podzbior <- zbior$podzbior</pre>
```

Typy danych w R

Wektory – jednowymiarowe struktury danych

```
liczby \leftarrow c(1, 2, 3, 4, 5)
```

Macierze – dwuwymiarowe tablice jednego typu danych

```
macierz <- matrix(1:9, nrow = 3)
```

Ramki danych (data frames, df)

```
ramka <- data.frame(
imie = c("Anna", "Piotr"),
wiek = c(28, 34)
)</pre>
```

Typy danych w R

Listy: kolekcje elementów różnych typów

```
lista <- list(wektor = liczby, ramka = ramka)
```

Czynniki (factors): zmienna kategoryczna

```
czynniki <- factor(c("mały", "duży", "średni")
```

Operatory arytmetyczne, logiczne i relacyjne

```
Arytmetyczne: +, -, *, /, ^
Porównania: ==, !=, <, >, <=, >=
Logiczne: & (i), | (lub), ! (nie)
Warunkowe: if(condition) { expr } else { expr }
             ifelse(test, yes, no)
             any(x)
             all(x)
             which(x)
```

Podstawowe funkcje (base)

- matematyczne
 - sqrt(x)
 - log10(x)
 - sin(x), cos(x), tan(x)
 - ceiling(x)
 - floor(x)
 - trunc(x)

- statystyczne
 - mean(x)
 - sd(x)
 - min(x)
 - max(x)
 - range(x)
 - summary(x)
 - table(x)
 - cor(x, y)
 - cov(x, y)

- opisowe
 - sqrt(x)
 - log10(x)
 - sin(x), cos(x), tan(x)
 - ceiling(x)
 - floor(x)
 - trunc(x)

Wprowadzenie do RStudio

Co to jest Rstudio?

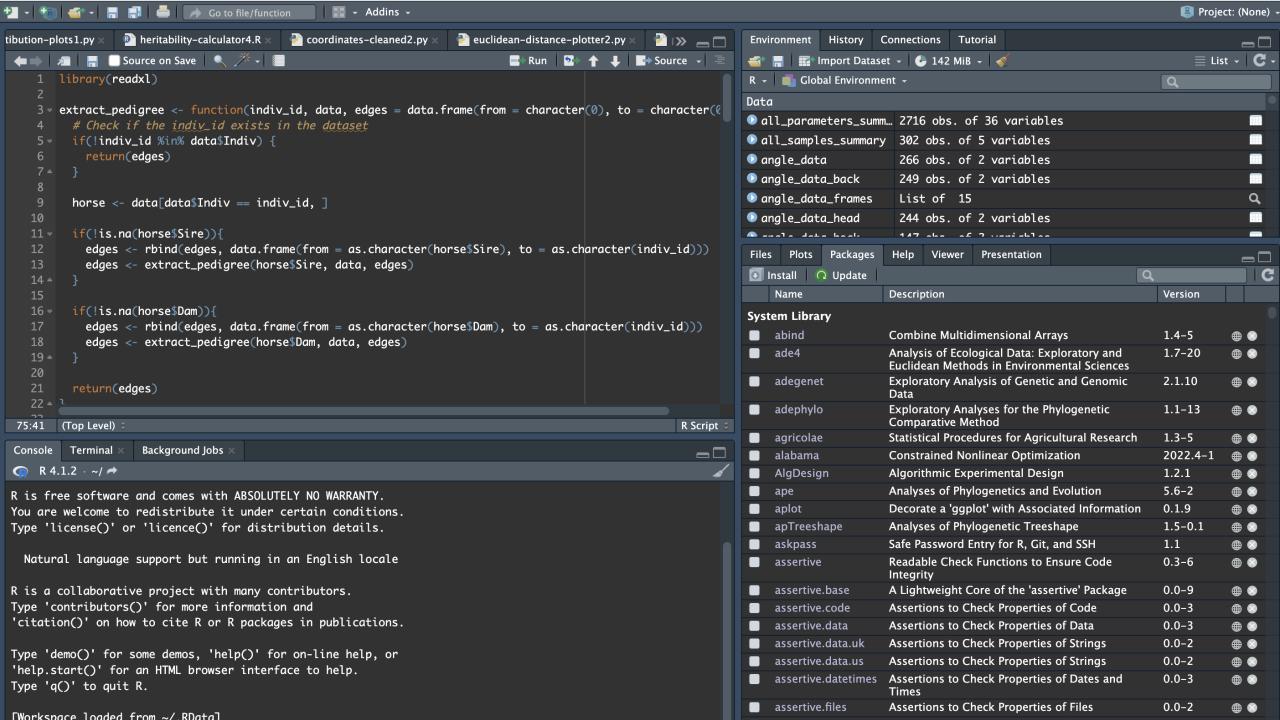
- Zintegrowane środowisko programistyczne (Integrated Developer Environment, IDE) dla R
- Ułatwia pisanie kodu, zarządzanie projektami i wizualizację wyników

Zalety RStudio

- Możliwość tworzenia projektów
- Każda część składni widoczna w innym kolorze
- Automatyczne uzupełnianie nawiasów i innych operatorów
- Automatyczne debugowanie kodu (sort of...)
- Szybki podgląd wizualizacji wyników
- Łatwe przemieszczanie się po skrypcie
- Brak konieczności znajomości pracy w command line
- Może służyć jako IDE również do innych języków programowania

Interfejs użytkownika

- Konsola (Console): miejsce wykonywania poleceń w czasie rzeczywistym
- Edytor skryptów (Source): pisanie i edycja skryptów R
- Środowisko robocze (Environment): przegląd zmiennych i danych
- Panel wyjściowy (Plots, Files, Packages, Help): wyświetlanie wykresów, zarządzanie plikami i pakietami, dostęp do pomocy

Personalizacja ustawień i korzystanie z pomocy

- możliwość zmiany tła, kolorów czcionek, wielkości poszczególnych okien
- pakiet 'learnr' -> specjalnie do nauki R
- zakładka 'Help' w panelu wyjściowym
- Skróty klawiszowe

Pakiety i rozszerzenia

Instalacja i zarządzanie pakietami

Instalacja pakietu:

```
install.packages("nazwa_pakietu")
```

Ładowanie pakietu:

```
library(nazwa_pakietu)
```

Można to też zrobić przez panel wyjściowy, ale lepiej się nie przyzwyczajać...

Przykładowe pakiety

- ggplot2: najbardziej zaawansowany pakiet do wizualizacji danych
- dplyr: manipulacja danymi, funkcja pipe (%>%)
- knitr, rmarkdown: pozwala na połączenie kodu, wyników i opisu w jednym dokumencie
- readxl: umożliwia wczytywanie danych z plików Excel
- plotly: interaktywne wykresy
- Shiny: interaktywne aplikacje internetowe
- **esquisse:** interfejs graficzny pozwalający na tworzenie wykresów bez znajomości ggplot2

Bioconductor: pakiety bioinformatyczne

- Pierwsza wersja platformy BioConductor powstała w 2001 r., zaraz po pierwszej stabilnej wersji języka R
- Oprócz R korzysta także z innych języków, m. in. Python, C, Swift
- Setki pakietów do analizy sekwencji, mikromacierzy etc.

Koniec teorii! Pytania?